

Σημείωμα του Επιμελητή Σύνταξης

Μουσική, Υγεία και Ευεξία: Η Ανάγκη για Πολυφωνικούς Διαλόγους

Γιώργος Τσίρης

Αντανακλώντας το διεπιστημονικό και διαπολιτισμικό όραμα του *Approaches*, οι σελίδες αυτού του νέου τεύχους περιλαμβάνουν άρθρα από διαφορετικούς επιστημονικούς, επαγγελματικούς και πολιτισμικούς χώρους. Ωστόσο, στην καρδιά αυτού του ποικιλόμορφου πλέγματος επαγγελματικών πρακτικών και επιστημονικών προοπτικών, έγκειται ένας κοινός παρονομαστής: η δύναμη της μουσικής να επιφέρει αλλαγή στην υγεία και την ευεξία του ανθρώπου (Bonde 2011· MacDonald, Kreutz, & Mitchell 2012). Η πολυπρισματική κατανόηση αυτού του κοινού παρονομαστή αποτελεί τη βάση για γόνιμο διάλογο και ανάπτυξη διάφορων πρακτικών και πεδίων, τα οποία δεν αποτελούν ανεξάρτητες οντότητες, αλλά αλληλοκαθοριζόμενα μέρη ενός διαρκώς εξελισσόμενου συστήματος. Συμβάλλοντας στην κατανόηση αυτού του κοινού παρονομαστή, τα άρθρα αυτού του τεύχους καταγράφουν πολυδιάστατες όψεις της μουσικής και της επίπτωσής της στην υγεία και την ευεξία. Αυτή η καταγραφή γίνεται σε ερευνητικό, πρακτικό και θεωρητικό επίπεδο, και αφορά τις χρήσεις της μουσικής σε ποικίλα πλαίσια, συμπεριλαμβανομένων των θεραπευτικών, εκπαιδευτικών, καλλιτεχνικών πλαισίων, αλλά και αυτών της καθημερινής ζωής.

Ακολουθώντας το ύφος αυτού του τεύχους, η συνέντευξη της Alice-Ann Darrow αναδεικνύει την αναγκαιότητα για διεπιστημονικό διάλογο και συνεργασία. Αντλώντας από την εκτενή της εμπειρία στα πεδία της ειδικής μουσικής παιδαγωγικής και της μουσικοθεραπείας, τόσο στις ΗΠΑ όσο και σε διεθνές επίπεδο, η Darrow περιγράφει τις απτές δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει η διεπιστημονικότητα στις ζωές των ανθρώπων με τους οποίους εργάζονται οι διάφοροι επαγγελματίες. Σε αυτό το πλαίσιο αναδύεται μια σειρά θεμάτων όπως η ένταξη και τα «μουσικά δικαιώματα».

Στη συνέχεια, τα δύο πρώτα άρθρα (της Carol

Chambers και του David Akombo) παρουσιάζουν ερευνητικά ευρήματα από τους χώρους της μουσικοθεραπείας και της κοινοτικής μουσικής (community music) αντίστοιχα. Η Carol Chambers διερευνά τη χρήση ανθρωποποιημένων εικόνων στο τραγούδι στα πλαίσια της μουσικοθεραπείας. Βασισμένη στη διδακτορική της έρευνα, η συγγραφέας παρουσιάζει μία μελέτη περίπτωσης η οποία εξετάζει τις επιλογές τραγουδιών μίας γυναίκας κατά τη διάρκεια μουσικοθεραπευτικών συνεδριών σε μια σωφρονιστική μονάδα μέσης ασφάλειας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η Chambers δείχνει πώς οι ανθρωποποιημένες φιγούρες μπορούν, ως χαρακτήρες τρίτου προσώπου, να λειτουργήσουν ως μια μορφή αντιπροσώπευσης και πειραματισμού που διευκολύνει τη θεραπευτική διαδικασία. Από την άλλη πλευρά, ο David Akombo μελετά τις επιπτώσεις της συμμετοχής σε κύκλους Αφρικανικής τυμπανοκρουσίας (African drumming circles). Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε με εφήβους στις ΗΠΑ, δείχνουν το πώς μια μορφή κοινοτικής μουσικής, όπως είναι οι κύκλοι τυμπανοκρουσίας, μπορεί να συνδράμει στη μείωση του άγχους και στη βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων.

Τα επόμενα δύο άρθρα αναδεικνύουν προοπτικές που προκύπτουν από την πράξη, περιγράφοντας την εφαρμογή και την υλοποίηση διαφορετικών μουσικών προγραμμάτων. Πιο συγκεκριμένα, η Julie Wylie και η Susan Foster-Cohen γράφουν για το έργο τους με παιδιά με ειδικές ανάγκες και τις οικογένειές τους στο Champion Centre της Νέας Ζηλανδίας. Μέσα από τέσσερις μελέτες περίπτωσης οι συγγραφείς σκιαγραφούν τη σημασία του μουσικού παιχνιδιού στην πρώιμη παρέμβαση. Στη συνέχεια, ο Tom Northey περιγράφει το έργο του Jessie's Fund, ενός βρετανικού φιλανθρωπικού οργανισμού που υποστηρίζει παιδιά με σύνθετες ανάγκες μέσω της μουσικοθεραπείας και άλλων δημιουργικών μουσικών υπηρεσιών. Ο συγγραφέας εστιάζει σε

ένα εξαμηνιαίο πρόγραμμα που πραγματοποίησε το Jessie's Fund σε συνεργασία με ένα ειδικό σχολείο στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πέρα από την παρουσίαση του εν λόγω προγράμματος και των αποτελεσμάτων του, ο συγγραφέας σκιαγραφεί ένα σύνολο παραγόντων που μπορούν να συμβάλουν στην πραγματοποίηση παρόμοιων μελλοντικών προγραμμάτων.

Περνώντας από την έρευνα και την πράξη στη θεωρία, ο Dylan van der Schyff γράφει για τις θεραπευτικές πτυχές της μουσικής εμπειρίας στην καθημερινή ζωή. Μέσα από μια κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας και συνθέτοντας ιδέες από χώρους όπως η μουσική ψυχολογία και η φιλοσοφία της μουσικής, ο συγγραφέας προτείνει μια ενσωματωμένη θεώρηση της συγκινησιακής ανταπόκρισης στη μουσική και του μουσικού νοήματος, καθώς και της σημασίας αυτής της θεώρησης τόσο σε κλινικά όσο και σε καθημερινά πλαίσια.

Επιπλέον, αυτό το τεύχος περιλαμβάνει την ανταπόκριση του Robert Fulford από το 40^ο επετειακό συνέδριο της Society for Education, Music and Psychology Research (SEMPRE, 14-15 Σεπτεμβρίου 2012), καθώς και τρεις βιβλιοκριτικές από τους Stuart Wood, Βαρβάρα Πασιαλή και Mariko Hara αντίστοιχα. Τέλος, η Janet Graham, η Claire Molyneux και η Sarah Hoskyns γράφουν ένα σύντομο αφιέρωμα στον Robin Howat: έναν πρωτοπόρο μουσικοθεραπευτή συνάδελφο ο οποίος πέθανε τον Οκτώβριο του 2012.

Κλείνοντας αυτό το σημείωμα σύνταξης, καλωσορίζω θερμά τα νέα μέλη της συντακτικής επιτροπής του *Approaches*: Deborah Blair (ΗΠΑ), Kevin Kirkdale (Καναδάς), Kimberly McCord (ΗΠΑ), Daphne Rickson (Νέα Ζηλανδία) και James Robertson (Ηνωμένο Βασίλειο). Οι ποικίλοι τομείς εξειδίκευσης του καθενός συνεισφέρουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του οράματος του περιοδικού για πολυφωνικούς διαλόγους στο ευρύτερο πεδίο της μουσικής, της υγείας και της ευεξίας.

Βιβλιογραφία

- Bonde, L. O. (2011). Health musicing - Music therapy or music and health? A model, empirical examples and personal reflections. *Music and Arts in Action*, 3(2), 120-140. Ανακτήθηκε στις 9 Ιουνίου 2013, από το: <http://www.musicandartsinaction.net/index.php/maia/article/view/healthmusicmodel>
- MacDonald, R., Kreutz, G., & Mitchell, L. (Επιμ.). (2012). *Music, Health, and Wellbeing*. Oxford: Oxford University Press.

Προτεινόμενη παραπομπή:

Τσίρης, Γ. (2013). Μουσική, υγεία και ευεξία: Η ανάγκη για πολυφωνικούς διαλόγους. *Approaches: Μουσικοθεραπεία & Ειδική Μουσική Παιδαγωγική*, 5(1), 3-4. Ανακτήθηκε από το <http://approaches.primarymusic.gr>